

אמנם חיה טמאה ודאי אסורה שהרי הגמרא במנחות [ו א] דרשה מהפסוק "ממשקה ישראל למנחה" שרק דבר המותר לישראל באכילה, מותר בהקרבה.

מותיב רבא על ריש לקיש ממה ששינוי כבריייתא: **אילו היה נאמר "קרבן לה' בהמה"** ולא היה הכתוב מפרש צאן ובקר, הייתי **אומר** שיש מצווה גם בהקרבת חיה, כי חיה **בכלל בהמה, כענין שנאמר "זאת הבהמה אשר תאכלו: שור, שה כשבים, ושה עזים. איל וצביו" וגו'.** שמכאן למדנו שחיה בכלל בהמה היא. ולכך תלמוד לומר "בקר וצאן". ממה שפירט הכתוב בקר וצאן למדנו שדווקא בקר וצאן אמרתי לך להקריב, ולא חיה.

יכול לא יביא חיה, שאין בהבאתה מצווה, ובכל זאת, אם הביא כשר, ונאמר כך: הא למה זה דומה? לתלמיד שאמר לו רבו: הבא לי חטים! והביא לו חטים ושעורים. שאינו

כמעביר על דבריו, אלא כמוסיף על דבריו, וכשר?

תלמוד לומר "בקר וצאן" פעם נוספת, שנאמר "אם עולה קרבנו מן הבקר", ובהמשך "ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים", ודרשו חכמים ממה שפירטה התורה דבר זה פעם נוספת: רק בקר וצאן אמרתי לך להקריב, ולא חיה! שהמקריב חיה עובר על איסור, כי הא למה זה דומה? לתלמיד שאמר לו רבו: אל תביא לי אלא חיטין! והביא לו חיטין ושעורים. שאינו כמוסיף על דבריו, אלא כמעביר על דבריו, ופסול.

ומסיקה הגמרא: **תיובתא דריש לקיש, תיובתא.**

שינוי במשנה: וכולן, כל הפסולין שקיבלו את הדם במחשבת פסול של חוץ לזמנו וחיוץ למקומו, לא נפסל הזבח מחמת כן, כיון

להוסיף, וכמו כן כשאמרה תורה להביא מן הבהמה, דהיינו בקר וצאן, לכתחילה לא יביא מן החיה ואם הביא כשר, כי חיה בכלל בהמה היא. ולפי זה כתב, שיש לומר שפסול חיה טמאה [שרש"י למדו מדין "ממשקה ישראל למנחה"], נלמד אף הוא מדבר זה, כי לא אמר ריש לקיש שכשר, אלא בחיה טהורה שהיא בכלל בהמה טהורה. אבל בהבאת חיה טמאה, וודאי נחשב כמעביר על דברי רבו, שהרי זה כמי שאמר לו רבו הבא לי חיטין, והביא לו חיטין וקטניות, שאין זה מוסיף על דבריו, אלא כמעביר עליהם, כיון שלא הביא לגמרי ממין שאמר לו רבו.

ובחזון איש הקשה על דבר זה, מדברי הגמרא בקידושין [נו ב], המרבה במפורש חיה טהורה לענין איסור חולין בעזרה.

ובאור שמח [איסורי מזבח ה ה] כתב כשיטה מקובצת שאין קדושה חלה על חיה טהורה, אולם כתב, שבאמת אסורה היא משום

10. הקשה השיטה מקובצת [אות ד], מדוע חיה טהורה גרעה מנקבה לעולה, שדינה שאם